

Autonómia a felsőoktatásban

***Náray-Szabó
Gábor***

Az autonómia forrása

- **saját szellemi vagy
más természetű
tőke**
- **a fenntartó döntése**

A felsőoktatás célja

- minél magasabb színvonal
- minél több magasan képzett diplomás
  - (nem a fiatalok munkanélküliség kezelése)
- (nem a telephelyek bevételi forrásainak növelése)
  - (nem az oktatók munkahelyének megőrzése)

Az autonómia célja

**A minőség és az
optimális működés
biztosítása a
nemzeti és a
nemzetközi
felsőoktatási térben.**

A minősítés szempontjai

- **kutatás**
- **nemzetközi
kapcsolatok**
- **(gazdaságosság)**
- **(szolgáltatások)**

Kutatási autonómia

Alaptörvény X. cikk

**(2) Tudományos igazság
kérdésében az állam nem
jogosult dönteni, tudományos
kutatások értékelésére kizárólag
a tudomány művelői jogosultak.**

Kik a tudomány művelői?

**A tudomány döntő része globális, a
nemzeti tudományok döntő
részben lokálisak.**

**Mindenki, aki tudományos
fokozatot szerzett, akárhol is éljen
a világon.**

Értékelés a nemzetközi térben.

Oktatási autonómia

Alaptörvény X. cikk

**(3) ...A felsőoktatási intézmények
a kutatás és a tanítás tartalmát,
módszereit illetően önállóak...**

**Az oktatás tartalmát és mikéntjét
jogszabály *(képesítési és
kimeneti követelmények)*
határozza meg.**

Szervezeti autonómia

Alaptörvény X. cikk

**(3) ...A felsőoktatási intézmények ...
szervezeti rendjét és
gazdálkodását törvény
szabályozza.**

**Az állam feladata, hogy biztosítsa a
szervezet optimális működését.**

Szervezeti autonómia

- **Teljes autonómia, intézményi demokrácia az oktatásban, a kutatásban, a vezetők és az oktatók kiválasztásában.**
- **Korlátozott autonómia:**
  - **karok minimális mérete,**
  - **egyetemi tanárok kinevezése,**
  - **vezető testületek összetétele.**

Gazdálkodási autonómia

- **Rendelkezés a saját, nem költségvetési forrásból származó bevételek felett.**
- **A törvényi keretek között megvalósuló vagyongazdálkodási és vállalkozói tevékenység gyakorlása, az állami vagyon vagyonkezelésével összefüggő kötelezettségek és feladatok ellátása.**
- **Saját tulajdonú gazdasági társaságok működtetése.**

Hallgatói autonómia

- **A tudás az oktatótól a hallgató felé áramlik**
- **Csak a hallgatói közösségen belül érvényesülhet.**
- **Szakszerű és igazságos értékelés**
  - **Kollégiumi autonómia**
- **Szociális ösztöndíjak elosztása**